

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce: T. M.

proti
žalovanému: Krajský úřad Moravskoslezského kraje
sídlem 28. října 117, 702 18 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 8. 2019 č. j. MSK 96693/2019,
sp. zn. DSH/16609/2019/Fra, o dopravním přestupku,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Napadeným rozhodnutím žalovaný potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Ostravy (dále jen „správní orgán prvního stupně“ či „magistrát“) ze dne 10. 5. 2019. Jím magistrát uznal žalobce vinným z přestupku provozovatele vozidla spáchaného na úseku provozu na pozemních komunikacích.

2. Konkrétně se jednalo o přestupek spočívající v překročení nejvyšší dovolené rychlosti jízdy v katastru obci Klimkovice, na 347 km dálnice D1, v tunelovém tubusu ve směru jízdy na Ostravu, kde je dopravním značením „B20a“ nejvyšší dovolená rychlost 80 km/hod, o 13 km/hod.
3. Za spáchání přestupku magistrát žalobci jakožto provozovateli vozidla uložil pokutu ve výši 1 500 Kč, jakož i povinnost k náhradě nákladů řízení ve výši 1 000 Kč.

II. Relevantní skutková zjištění vycházející z obsahu správních spisů

4. Dne 8. 8. 2018 magistrát obdržel oznámení o podezření ze spáchání přestupku ze dne 7. 6. 2015 dálničního oddělení Policie České republiky, jímž policejní orgán sděluje překročení nejvyšší dovolené rychlosti motorovým vozidlem registrační značky X.
5. K výzvě magistrátu k uhrazení určené částky ze dne 8. 6. 2018 žalobce sdělil, že vozidlo řídil osobně.
6. Proti příkazu magistrátu ze dne 4. 9 2018 podal zmocněnec žalobce – Česká vzájemná pojišťovna motoristů, družstvo, odpor. K tomuto odporu zmocněnec přiložil plnou moc ze dne 18. 6. 2018.
7. K ústnímu jednání před magistrátem dne 8. 11. 2018 se žalobce nedostavil; nedostavil se ani jeho zmocněnec. Magistrát usnesením ze dne 28. 11. 2018 zastavil řízení ve věci přestupku žalobce, neboť spáchání, o němž se vedlo řízení, nebylo žalobci prokázáno.
8. Proti usnesení o zastavení podal žalobce prostřednictvím zmocněnce odvolání, k němuž přiložil pověření, z něhož se podává, že Česká vzájemná pojišťovna motoristů, družstvo, pověřuje svého člena Ing. M. J. k tomu, aby jménem družstva jednal ve správních řízeních, ve kterých družstvo vystupuje jako účastník řízení nebo jako zmocněnec účastníka, a to v plném rozsahu.
9. Rozhodnutím ze dne 4. 3. 2019 žalovaný usnesením dne 28. 11. 2018 potvrdil a odvolání zamítl.
10. Příkazem ze dne 26. 3. 2019 magistrát žalobce jakožto provozovatele vozidla uznal vinným přestupkem dle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (dále jen „zákon o silničním provozu“). Proti příkazu podal žalobce dne 5. 4. 2019 odpor.
11. Z protokolu o provedení důkazů mimo ústní jednání ze dne 9. 5. 2019 vyplývá, že žalobce ani jeho zmocněnec nebyli přítomni.
12. Rozhodnutím ze dne 10. 5. 2019 magistrát žalobce jakožto provozovatele vozidla opětovně uznal vinným přestupkem podle § 125f odst. 1 zákona o silničním provozu.

13. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce prostřednictvím svého zmocněnce odvolání, o němž žalovaný rozhodl žalobou napadeným rozhodnutím.
14. Dne 19. 12. 2019 byla správnímu orgánu prvního stupně doručena plná moc ze dne 18. 12. 2019, kterou žalobce zmocnil P. K. ke svému zastupování v předmětné věci.

III. Obsah žaloby

15. Žalobce napadené rozhodnutí sporuje žalobou. Namítá, že mu napadené rozhodnutí bylo doručeno do jeho datové schránky až dne 17. 4. 2023. Dne 17. 4. 2023 se tedy žalobce s rozhodnutím poprvé seznámil a teprve následujícího dne, tj. 18. 4. 2023, počala plynout lhůta pro podání správní žaloby.
16. Jakkoli žalobce v rozdělovníku vidí, že rozhodnutí bylo doručováno „T. M. prostřednictvím zmocněnce“, neví, komu přesně bylo napadené rozhodnutí doručeno, ani jakým způsobem.
17. Žalobce konstatuje, že sice měl ve věci zmocněnce (právníckou osobu Česká vzájemná pojišťovna motoristů, IČ 04478606, se sídlem Příkop 843/4, Brno), avšak plnou moc udělil „vyjma doručování písemností“. Žalobce tak učinil zcela záměrně – na jedné straně chtěl, aby za něj jiná osoba činila podání, na straně druhé nechtěl nést odpovědnost za to, že jiná osoba např. nepřevzme písemnost. Samotnému žalobci je možno doručovat zcela bezvadně, poštu si vždy přebírá, proto neshledal potřebu zmocňovat někoho k doručování písemností a nést „riziko, že mu zástupce písemnost nepředá“. Plnou moc proto výslovně udělil ke všem úkonům, vyjma doručování písemností.
18. Žalobce dále uvádí, že případné doručení zmocněnci není právně účinné. Nemá možnost, aby žalovaný nerespektoval vůli žalobce jako zmocnitele a ignoroval v plné moci jasně vymezený rozsah zastoupení.
19. Žalobce doplňuje, že o vydaném rozhodnutí nevěděl až do doby, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí o daňové exekuci č. j. SMO/217709/23/ofr/šim, ze dne 4. 4. 2023. Po podání návrhu na zastavení exekuce pro absenci vykonatelného exekučního titulu vyrozuměl Magistrát města Ostravy žalobce o rozhodnutí žalovaného, které mu následně dne 17. 4. 2023 doručil.
20. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí žalovaného bylo doručeno až dne 17. 4. 2023, přestupek byl spáchán dne 7. 6. 2018, došlo dle žalobce k zániku odpovědnosti za přestupek. Rozhodnutí má za nezákonné.
21. Žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí i magistrátu a vrácení věci žalovanému.

IV. Vyjádření žalovaného

22. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

23. V písemném vyjádření popsal obstrukční praktiky zmocněnce žalobce ve správním řízení.

24. Žalovaný je toho názoru, že se jedná o zneužití práva, které nepožívá právní ochrany.

V. Posouzení věci krajským soudem

25. Krajský soud shledal žalobu přípustnou, podanou oprávněnou osobou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“).

26. V přezkumném řízení soudním je soud povinen zkoumat, zda vydané rozhodnutí je zákonné a bezvadné. Při přezkumu přitom respektuje vymezené žalobní body (§ 75 odst. 2 věta první zákona s.ř.s.).

27. O žalobě rozhodl krajský soud bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s.

28. **Žaloba není důvodná.**

29. Mezi stranami není sporu o tom, že žalobce byl ve správním řízení zastoupen zmocněncem Českou vzájemnou pojišťovnou motoristů, družstvem.

30. Z plné moci ze dne 18. 6. 2018 udělené zmocněnci (čl. 30 správního spisu) plyne následující: „*Plná moc je udělena pro veškeré úkony, spojené s tímto správním řízením, tj. k podání odporu, podání vyjádření ke spisu, podání odvolání proti rozhodnutí správního orgánu, zastupování při jednání, nahlížení do spisu a žádostí o jejich kopie, podávání námitek podjatosti úředních osob, podnětů k uplatnění opatření proti nečinnosti, navrhování důkazů v řízení, podávání podnětů k přezkumnému řízení, návrhu na obnovení řízení, vyjma doručování písemností.*“ Následně Česká vzájemná pojišťovna motoristů, družstvo, pověřila Ing. M. J., aby jednal jménem družstva ve správních řízeních, v nichž vystupuje.

31. Krajský soud nepřehlédl, že magistrát v nynější věci, pravděpodobně „pro jistotu a poučen z předchozích procesních praktik České vzájemné pojišťovny motoristů a Ing. J.“, doručoval své písemnosti do datových schránek jak žalobci, tak České vzájemné pojišťovně motoristů i Ing. J. Ze správního spisu je zjevné i to, že žalovaný napadené rozhodnutí doručil „pouze“ do datové schránky České vzájemné pojišťovně motoristů. Žalovaný ostatně uvedené ani nezpochybňuje; ve svém vyjádření k žalobě připouští, že napadené rozhodnutí žalobci osobně nedoručil.

32. Krajský soud nynější věc nicméně nahlédl i optikou toho, zda označeným pochybením v doručování žalovaný porušil veřejná subjektivní práva žalobce, resp. toho, zda žalobce zvoleným procesním postupem nezneužil svá práva.

33. Krajský soud vyšel primárně z rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 8. 2017, č. j. 6 As 28/2017-45, který se věnoval otázce tzv. procesních pastí a zjevného zneužití procesního práva, které nepožívá právní ochrany. Kasační soud v něm za procesní past považoval „samotné omezení plné moci tak, že neopravňuje zmocněnce k doručování

od správních orgánů“. Dle citovaného rozsudku „*samotný stěžovatel ve své kasační stížnosti totiž nepopírá, že volba zmocněnkyně byla provedena z toho důvodu, že hodlal využít jejích „právních znalostí“ při styku se správními orgány, avšak zároveň věděl o tom, že doručování takové osobě z důvodu jejího životního stylu, kdy zmocněnkyně žije v B. a v P., bude prakticky nemožné. Tedy zjevně si „vybral“ zástupce, u něhož dopředu věděl, že mu bude obtížné (či spíše nemožné) doručovat*“. Nejvyšší správní soud v obecné rovině nezpochybnil možnost účastníka řízení omezit plnou moc pouze na některé úkony (viz ustanovení § 33 odst. 2 písm. a) správního řádu), „*na druhou stranu však nemůže aprobovat zjevně účelový postup, kdy účastník řízení si zvolí zástupce, o němž dopředu ví, že bude pro správní orgány nekontaktní, přičemž omezí plnou moc tak, aby z rozsahu zmocnění vyloučil doručování, a to vše v souladu se zjevnou obstrukční strategií; pokud by totiž správní orgány postupovaly jiným způsobem, tj. doručovaly by pouze stěžovateli osobně, ihned by stěžovatel zřejmě namítl, že ze strany správních orgánů došlo k porušení kogentního ustanovení § 34 odst. 2 správního řádu, podle kterého „S výjimkou případů, kdy má zastoupený něco v řízení osobně vykonat, doručují se písemnosti pouze zástupci. Doručení zastoupenému nemá účinky pro běh lhůt, nestanoví-li zákon jinak. Nejvyšší správní soud proto tuto strategii označil za zjevně zneužití procesního práva, kterému nemůže poskytnout právní ochranu.“*

34. Zneužití práva v přestupkovém řízení posuzoval Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 4. 5. 2011, č. j. 1 As 27/2011–81, v němž se zabýval otázkou, zda volba zástupce z Kuvajtu pro řízení o přestupku může představovat zneužití práva na zastoupení. Dospěl při tom k závěru, že „*jednání směřující ke zneužití práva musí být dostatečně prokázáno. V takovém případě pak rozhodující subjekt nemusí poskytnout právnímu jednání účastníka řízení ochranu – nepřizná mu účinky. Vždy však bude nezbytné vycházet z individuálních okolností každého jednotlivého případu.*“
35. V usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 5. 2010, č. j. 1 As 70/2008–74, Nejvyšší správní soud konstatoval, že „*zákaz zneužití práva je pravidlo českého vnitrostátního práva, včetně práva veřejného, které vyplývá z povahy České republiky jako materiálního právního státu založeného na určitých vůdčích hodnotách, k nimž vedle úcty ke svobodě jednotlivce a ochrany lidské důstojnosti patří mimo jiné i úcta k harmonickému sociálnímu řádu tvořenému právem a odepření ochrany jednání, které práva vědomě a záměrně využívá v rozporu s jeho smyslem a účelem. Zákaz zneužití práva je v jistém smyslu ultima ratio, a proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastního právního řádu, zejména principem právní jistoty, s nímž se – zcela logicky – nejvíce střetává.*“
36. Zdejší soud proto při svých úvahách neopomněl zohlednit i to, že pouhá skutečnost, že jako zmocnění žalobce vystupovaly osoby, jež jsou již správním orgánům a soudům známí svým obstrukčním jednáním a vytvářením procesních zmatků v přestupkových řízeních v pozici zmocněnce obviněných, nezabavuje správní orgány povinnosti postupovat v řízení při doručování písemností v souladu se zákonem (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2016, č. j. 4 As 269/2015–37).
37. Krajský soud při svém posouzení přihlédl k celému průběhu správního řízení, procesním projevům žalobce, resp. jeho zmocněnců, a jejich interakci se správními orgány.

38. Konstatuje, že v předmětné věci se žalobce ani jeho zmocněnec ani jednou nedostavili před správní orgán prvního stupně. Zmocněnec žalobce uplatnil rozsáhlou námitku podjatosti. Nereagoval na výzvy správního orgánu prvního stupně. Podával banketní odvolání, které následně nebyly přes výzvy doplněny.
39. Samotný text plné moci je co do své formy pojat v části obsahující výčet oprávnění zmocněnce do jednoho bloku, přičemž vyloučení doručování písemností je poměrně nepřehledně zahrnuto do jeho závěru.
40. Není rovněž standardní, byť ne zákonem vyloučené, aby zmocnitel omezil široce udělenou plnou moc jen v otázkách doručování. O to více je takový postup zarážející v případě, kdy jej žalobce zdůvodňuje obavou z nepředání doručené písemnosti profesionálem – právníčkou osobou specializovanou v oblasti zastupování v přestupkových řízeních.
41. Krajský soud rovněž koriguje tezi žalobce o tom, že si „zcela bezvadně poštu vždy přebírá“. Z některých doručenek datových zpráv je evidentní, že písemnosti magistrátu byly žalobci doručeny fikcí, neboť uplynulo 10 dní od dodání datové zprávy (srov. např. výzva a usnesení k doplnění odvolání ze dne 21. 12. 2018).
42. Naznačená procesní strategie souzní se závěrem o obstrukčních praktikách spjatých se zastupováním označenými zmocněnci. To je známo soudům i správním orgánům z jejich úřední činnosti. Takový postup je veden snahou po nedůvodném a účelovém prodlužování správního řízení vedoucí v důsledku k zániku odpovědnosti o přestupek.
43. Soud přitaká žalovanému, že do výše zmíněných obstrukčních praktik spadá i vyloučení doručování z plné moci, které mají za cíl „nachytat“ správní orgány, aby udělaly procesní chyby.
44. Pro závěr o cíleně matoucím postupu svědčí i to, že žalobce věděl o tom, že v dané věci bylo podáno odvolání. Do jeho datové schránky mu totiž bylo dodáno usnesení ze dne 31. 5. 2019 k odstranění nedostatků podání a doplnění odvolání. O osud řízení se nicméně on či jeho zmocněnci po dobu téměř čtyř let nezajímali.
45. Žalobce navíc dne 18. 12. 2019 udělil plnou moc P.K., v jejímž textu již doručování písemností nevyločil. Ve spise následně není zaznamenána žádná indicie o tom, že by se žalobce od udělení plné moci dne 18. 12. 2019 jakkoli o správní řízení sám či prostřednictvím zmocněnce zajímal. Žalobce to ostatně ani netvrdí.
46. Pakliže žalobce po výše popsaném procesním postupu a téměř po čtyřech letech podává prostřednictvím Mgr. V., advokáta, správní žalobu a namítá zánik odpovědnosti za přestupek z důvodu, že mu napadené rozhodnutí žalovaný doručil až dne 17. 4. 2023, pak dle krajského zneužívá svých práv. Byl to žalobce, který zvolenou taktikou „lafil žalovaného do procesní pasti“ a zmařil řádný průběh správního řízení. Nemůže se proto nyní dovolávat ochrany svých veřejně subjektivních práv. Byť žalovaný při doručování písemnosti pochybil, bylo to v důsledku zjevného zneužití procesního práva žalobcem, kterému soud nyní nemůže poskytnout právní ochranu.

VI. Závěr a náklady řízení

47. Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
48. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. krajský soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému podle obsahu spisu nad rámec jeho běžné úřední činnosti žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti tomuto rozsudku odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 30. října 2024

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně